

școlile, societățile și asociațiile culturate, întreaga mass-medie – în punerea la punct, în țară și străinătate, a unui program de manifestări științifice, care să aniverseze, la cel mai înalt nivel științific și politic, Centenarul făuririi statului național unitar român.

În final, precizăm că prezentul "Memoriu" a fost inițiat de Departamentul de Istorie al Universității din Oradea, la care s-au asociat, după o consultare responsabilă și colegială, toți factorii administrativi și politici din Oradea și Bihor.

Universitatea din Oradea,

Rector: prof.univ.dr.ing. Constantin Bungău _____

Președinte al Senatului: prof.univ.dr.ing. Sorin Curilă _____

Decan Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării: prof.univ.dr.Ioan Horga _____

Prodecan: prof.univ.dr.Gabriel Moisa _____

Decan Facultatea de Litere: prof.univ.dr. Teodor Mateoc _____

Director Departamentul de Istorie: lector univ.dr. Florin Sfrengu _____

Director Școala Doctorală în Istorie: prof.univ.dr.Sorin Șipoș _____

prof.univ.dr. Sever Dumitrașcu _____

prof.univ.dr.Mihai D.Drecin _____

prof.univ.dr. Viorel Faur _____

prof.univ.dr.Ion Zainea _____

prof.univ.dr. Antonio Faur _____

lector univ.dr. Radu Romînașu _____

lector univ.dr.Mihaela Goman _____

lector univ.dr.Bodo Edith _____

asistent univ.dr.Laura Ardelean _____

Muzeul Țării Crișurilor

Director: prof.univ.dr. Aurel Chiriac _____

Șef Secție Istorie: dr.Florina Ciure _____

Prefectura Județului Bihor

Prefect:ec.Claudiu Adrian Pop _____

Primăria Municipiului Oradea

Primar: Ilie Bolojan _____

Viceprimar: Mircea Mălan _____

Viceprimar:Florin Birta _____

Consiliul Județean Bihor

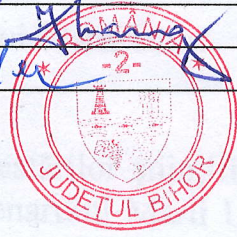
Președinte: Pasztor Sandor

Vicepreședinte: prof.univ.dr.ing.Ioan Mang

Vicepreședinte: Traian Bodea

nu a dat se semneze

T. Bodea

Oradea, mai 2017

Am stat din mass-media regională și în cadrul marilor evenimente politice programate pe plan local și național în cinsta Centenarului Unirii. Într-o zi vor purta titlul de "Capitala de Unire". Este vorba de Baia Mare - Capitala tradițională a românilor din 1862 până astăzi; Iași - Capitala României în anul Primului Război Mondial (XI 1916 - XI 1918), în tragedia și eroica perioadă a retragerii și rezistenței în Moldova; Alba Iulia - orașul în care la 1 Decembrie 1918 s-a definitivat Marea Unire, iar în 1922 Regele Ferdinand și Regina Maria s-au încoronat oficial ca suverani ai României întregite.

Pe lângă aceste nominalizări îndreptățite, credem, suntem chiar convingeți, că și alte centre urbane din spațiul etno-geografic românesc și central-european, care au jucat un rol decisiv în anii 1918-1919 în lupta pentru făurirea și apărarea statului național unitar român, ar merita să fie evidențiate în acest moment aniversar.

Pentru Transilvania Oradea, Arad și Sibiu își revendică, pe bună dreptate, onorarea de "Orașe ale Unirii". Istoricii, publicul larg iubitor și cunoașcător al istoriei naționale, știu rolul important al acestor orașe în pregătirea unirii provinciei cu Regatul României.

La 12 octombrie 1918, în casa liderului politic bihorean dr. Aurel Lazăr din Oradea, în cadrul conferinței politice a Comitetului Executiv al Partidului Național Român, s-a redactat și aprobat o *Declarație politică* care conținea principiul autodeterminării naționale a răsăritului transilvănean a poporului român. Cunoscută și sub denumirea de "Declarația de la Oradea", ea înscrise separarea de inițiativă a românilor transilvăneni de Ungaria și monarhia austro-ungară, luându-și viitorul în propriile mâini. Documentul va fi citit, câteva zile mai târziu, la 18 octombrie 1918, de către deputatul Alexandru Vaida-Voevod, în Parlamentul de la Budapesta. Pe această cale, era adusă la cunoștința autorităților ungare și a marilor Europe decizia românilor de a nu mai face parte din monarhia dualistă și de a-și croi un destin propriu pe baza principiului autodeterminării naționale, laasat și susținut de președintele american Woodrow Wilson, acceptat la tratativele de pace de la Paris. Acest principiu politic democratic devine un adevărat vehicul al eliberării a numeroase popoare ale lumii de sub exploatarea străină. Prin momentul istoric Oradea, românii din fosta Austro-Ungarie se înscriu pe traseul progresist al evoluției istoriei universale.

La scurtă vreme după evenimentele istorice Oradea și Budapesta, Aradul devine sediul Consiliului Național Român Central și al Garzilor Naționale Române - un veritabil centru politic coordonator al luptei pentru organizarea Transilvaniei ca "țară românească". Aici se poartă discuțiile cu delegația guvernului de la